

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Кафедра фінансів

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Протокол № 10 від «30» травня 2023 р
Декан економічного факультету

Анатолій ДІБРОВА

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри фінансів
Протокол № 12 від «29» травня 2023 р

В. о. завідувача кафедри

Олена ЛЕМІШКО

”РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП «Облік і аудит»

Наталія КУЗИК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІНАНСИ

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Освітня програма «Облік і аудит»

Факультет Економічний

Розробник: доц., к. е. н. Шевченко Н.Ю.

Київ – 2023 р.

1. Опис навчальної дисципліни ФІНАНСИ

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	071 Облік і оподаткування	
Освітня програма	Облік і аудит	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	4	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	_____ (назва)	
Форма контролю	Іспит	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	2	
Семестр	1	
Лекційні заняття	30 год.	.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	
Лабораторні заняття		.
Самостійна робота	90 год.	
Індивідуальні завдання		.
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента –	4 год. 4 год.	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета: формування у майбутніх фінансистів системи спеціальних знань та вмінь з проблем розвитку та сучасного стану фінансової системи.

Завданнями дисципліни є формування цілісної системи знань про суть і форми прояву фінансів, механізм функціонування фінансових відносин та їх оптимізацію у суспільстві, склад і структуру фінансової системи, сукупність фінансових органів та інститутів, засади формування і функціонування окремих сфер і ланок фінансової системи.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері обліку, аудиту, аналізу та оподаткування в процесі професійної діяльності, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 8. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

Фахові (спеціальні) компетентності (СК):

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.

СК11. Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПРН 7. Знати механізми функціонування бюджетної і податкової систем України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах.

ПРН 11. Визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні підприємств різних організаційно-правових форм власності.

1. ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ДЛЯ: для ОС «Бакалавр» повного терміну денної форми навчання

Змістовий модуль 1. Сутність, історія та розвиток фінансової науки в Україні та світі.

Тема лекційного заняття 1. Сутність фінансів, їхні функції та роль у суспільстві.
Етимологія (походження) слова “фінанси”. Економічні передумови та історичний аспект виникнення фінансів. Фінанси – специфічна форма суспільних відносин, їх взаємозв’язок з іншими елементами економічної системи. Фінанси як загальнотеоретичний рамковий курс. Сутність фінансів та їх функції. Фінансові ресурси як матеріальні носії фінансових відносин. Об’єкт та суб’єкти фінансових відносин. Фінанси як регулятор економічних та соціальних процесів у суспільстві. Підвищення ролі фінансів у ринкових умовах.

Тема лекційного заняття 2. Генезис і еволюція фінансів та фінансової науки.

Фінансова наука і її структура. Предмет і методи фінансової науки. Моделі фінансових відносин у суспільстві. Фінанси античного світу. Зародження фінансової науки як складової політичної економії: італійський меркантилізм. Досягнення наукових шкіл XVII – XVIII ст. (німецькі фінансисти - камералісти, французькі фізіократи) у розвитку науки про фінанси. XIX ст. - період остаточного виділення фінансової науки з політекономії. Західна наука XX ст.: від кейнсіанства до соціально – ринкового господарства. Основні напрями фінансової науки XXI ст. Нобелівські лауреати в галузі фінансів XX-XXI ст.

Тема лекційного заняття 3. Становлення та розвиток фінансової науки в Україні.

Розвиток фінансів доби Київської Русі (X ст.) та Запорізької Січі (XVI – XVII ст.). Найбільш вагомі здобутки російських та українських вчених XIX ст. у галузі фінансів. Формування фінансової науки у XX ст. Розвиток фінансової науки у незалежній Україні.

Змістовий модуль 2. Фінансова система, фінансова політика, фінансовий механізм.

Тема лекційного заняття 4. Фінансова система.

Сутність фінансової системи і принципи її структурування. Внутрішня будова фінансової системи. Організаційна структура фінансової системи держави. Державне регулювання фінансових відносин. Система управління фінансами в Україні. Функції основних суб’єктів управління фінансами в Україні: Міністерство фінансів України, Контрольно-ревізійні служби, Державна податкова адміністрація, Державне казначейство, Рахункова палата, Пенсійний фонд та ін. фонди загальнодержавного соціального страхування. Національний банк України, Державний комітет з цінних паперів та фондового ринку, Міжбанківська валютна біржа. Асоціація страховиків України.

Тема лекційного заняття 5. Фінансова політика і фінансовий механізм.

Сутність, види і значення фінансової політики. Складові фінансової політики держави. Форми і методи реалізації фінансової політики та її складових у різних сферах.

Поняття фінансового механізму та його елементи і роль у реалізації фінансової політики. Методи, важелі та інструменти фінансового механізму. Фінансове забезпечення та його методи. Фінансове регулювання і його методи та інструменти.

Тема лекційного заняття 6. Фінанси суб’єктів господарювання.

Сутність фінансів комерційних підприємств і організацій. Основні принципи організації фінансів підприємств. Фінансові взаємовідносини підприємства: внутрішні та зовнішні.

Грошові потоки, що їх обслуговують. Фінансові ресурси підприємства та їх класифікація. Фонди фінансових ресурсів підприємства. Фінансове забезпечення відтворення основних фондів. Формування і використання оборотних активів. Формування і використання необоротних активів. Фінансові результати діяльності підприємств. Доходи і видатки підприємства. Поняття фінансової діяльності підприємства та її види. Особливості

організації фінансів акціонерних товариств. Особливості організації фінансів малих підприємств

Тема лекційного заняття 7. Фінансова безпека держави.

Об'єктивна необхідність розробки проблем підвищення національної, економічної і фінансової безпеки. Походження і сутність економічної безпеки, її суб'єкти і об'єкти. Категорійний апарат економічної безпеки. Індикатори фінансової безпеки та її порогові значення для України. Механізми фінансової безпеки. Фінансова криза: причини виникнення, Фінансові кризи ХХІ ст. в світі та Україні. Шляхи локалізації і подолання фінансових криз.

Змістовий модуль 3. Ланки державних фінансів та їх характеристика.

Тема лекційного заняття 8. Державні фінанси. Бюджетна система. Бюджет держави. Бюджетний процес.

Класифікація державних фінансів за доходами та видатками. Бюджетна система як складова державних фінансів. Бюджетна система України. З'ясувати концептуальні засади теорії економічної безпеки; вивчити теоретичні, організаційно-правові та практичні засади фінансової безпеки; встановити причинно-наслідкові зв'язки, джерела та механізм виникнення загроз фінансовій безпеці; навчитися відстежувати та попереджувати існуючі та потенційні загрози фінансовій безпеці; опрацювати методики та механізм розрахунку основних індикаторів, що забезпечують моніторинг поточного стану фінансової безпеки; розглянути методики оцінки фінансової безпеки держави з визначенням інтегрального показника, що формується на основі відповідних критеріїв та індикаторів; визначити напрями та механізми мінімізації загроз фінансовій безпеці з урахуванням стратегічних пріоритетів соціально-економічного розвитку держави.

Бюджетні відносини та їх регулювання. Міжбюджетні трансферти. Бюджет як економічна і правова категорія. Місце і роль бюджету в загальній системі фінансових відносин. Державний бюджет та його структура. Доходи та видатки державного та місцевих бюджетів. Бюджетний процес та його складові. Процедура бюджетного планування. Процедура прийняття Державного бюджету. Організація виконання державного бюджету. Контроль за виконанням Державного бюджету. Напрями вдосконалення бюджетного процесу в Україні.

Тема лекційного заняття 9. Соціальні позабюджетні фонди.

Система централізованих фондів цільового призначення. Принципи організації централізованих фондів фінансових ресурсів. Досвід країн з ринковою економікою в наданні соціальних гарантій населенню. Пенсійний фонд: джерела формування та напрями використання. Фонд соціального страхування: джерела формування та напрями використання.

Тема лекційного заняття 10. Державний кредит та державний борг.

Передумови існування державного кредиту. Економічна сутність державного кредиту. Роль кредиту у формуванні додаткових фінансових ресурсів держави і покритті бюджетного дефіциту. Форми державного кредиту: ощадна справа, випуск державних цінних паперів. Види державних цінних паперів та їх погашення. Економічний зміст державного боргу. Структура державного боргу та механізм його формування. Способи коригування державного боргу. Методи управління державним боргом України.

Змістовий модуль 4. Фінанси місцевих бюджетів та бюджетне вирівнювання.

Тема лекційного заняття 11. Місцеві фінанси.

Територіальна громада: поняття, функції, роль, правовий статус. Місцеві фінансові інститути. Сутність місцевих фінансів та причини їх виникнення. Функції місцевих фінансів.

Доходи та видатки місцевих бюджетів. Зарубіжний досвід забезпечення самостійності місцевих бюджетів і можливості його використання в Україні.

Тема лекційного заняття 12. Бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання.
 Державна регіональна фінансова політика: поняття, цілі, завдання. Поняття вертикальних і горизонтальних дисбалансів та фінансового вирівнювання. Об'єктивна необхідність фінансового вирівнювання. Правові засади й організація бюджетного вирівнювання в Україні. Зарубіжний досвід фінансового вирівнювання.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	усьо-го	тиж-ні	у тому числі					усьо-го	у тому числі					
			л	п	ла б	ін д	с.р .		л	п	ла б	ін д	с.р .	
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
Змістовий модуль 1.														
«Сутність, історія та розвиток фінансової науки в Україні та світі»														
Тема 1. Сутність, історія та розвиток фінансової науки в Україні та світі	10	1	2	2			6							
Тема 2. Генезис і еволюція фінансів.	10	2	2	2			6							
Тема 3. Становлення та розвиток фінансової науки в Україні.	20	3	4	4			12							
Разом за змістовим модулем 1	40	3	8	8			24							
Змістовий модуль 2.														
«Фінансова система, фінансова політика, фінансовий механізм.»														
Тема 4. Фінансова система.	10	4	3	3			4							
Тема 5. Фінансова політика і фінансовий механізм.	10	5	2	2			5							
Тема 6. Фінанси суб'єктів господарювання.	14	6	2	2			10							
Тема 7. Фінансова безпека держави.	10	7	3	3			5							
Разом за змістовим модулем 2	44	4	10	10			24							
Змістовий модуль 3.														

Ланки державних фінансів та їх характеристика.													
Тема 8. Державні фінанси. Бюджетна система. Бюджет держави. Бюджетний процес.	12	8	4	4			4						
Тема 9. Соціальні позабюджетні фонди.	10	9	2	2			6						
Тема 10. Державний кредит та державний борг	22	10	2	2			14						
Разом за змістовим модулем 3	34	3	8	8			24						
Змістовий модуль 4. Фінанси місцевих бюджетів та бюджетне вирівнювання													
Тема 11. Фінанси місцевих бюджетів та бюджетне вирівнювання	10	11-13	2	2			9						
Тема 12. Бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання	12	14-15	2	2			9						
Разом за змістовим модулем 4	22	4	4	4			18						
Курсовий проект (робота) з _____ _____													
(якщо є в робочому навчальному плані)			-	-	-								
Усього годин	150	15	30	30			90						

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Не передбачено навчальним планом	

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність фінансів, їхні функції та роль у суспільстві	2
2	Генезис і еволюція фінансів та фінансової науки.	2

3	Становлення та розвиток фінансової науки в Україні.	4
4	Фінансова система.	3
5	Фінансова політика і фінансовий механізм.	2
6	Фінанси суб'єктів господарювання.	2
7	Фінансова безпека держави.	3
8	Державні фінанси. Бюджетна система. Бюджет держави. Бюджетний процес.	4
9	Соціальні позабюджетні фонди.	2
10	Державний кредит та державний борг	2
11	Місцеві фінанси.	2
12	Бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання	2

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено навчальним планом	
2		

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність фінансів, їхні функції та роль у суспільстві	6
2	Генезис і еволюція фінансів та фінансової науки.	6
3	Становлення та розвиток фінансової науки в Україні.	12
4	Фінансова система.	4
5	Фінансова політика і фінансовий механізм	5
6	Фінанси суб'єктів господарювання.	10
7	Фінансова безпека держави.	5
8	Державні фінанси. Бюджетна система. Бюджет держави. Бюджетний процес.	4
9	Соціальні позабюджетні фонди.	6
10	Державний кредит та державний борг	14
11	Місцеві фінанси.	9
12	Бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання	9

Форми роботи:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- самостійна робота з підручниками та періодичними виданнями;
- опрацювання законодавчих та інструктивно-нормативних матеріалів;
- робота зі словником термінів з курсу «Фінанси» ;
- аналіз статистичних матеріалів;
- робота з опорним конспектом з курсу «Фінанси»;
- опрацювання тестів для самостійного вивчення та самоконтролю з курсу «Фінанси».

8. Зразки контрольних питань, тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

1. Фінанси як економічна категорія.
2. Роль фінансів у процесі розширеного відтворення.
3. Історичний аспект розуміння суті фінансів.
4. Взаємозв'язок фінансів з іншими економічними категоріями.

5. Призначення фінансів та їх ознаки.
6. Функції фінансів.
7. Моделі фінансових відносин у суспільстві.
8. Схема фінансових відносин у суспільстві.
9. Види фінансів та їх взаємозв'язок.
10. Поняття „ фінанси ”, „ гроші ”, „ фінансові ресурси ”. Відмінні та спільні риси.
11. Предмет фінансової науки.
12. Внесок вчених економістів 17-19 ст. у розвиток фінансів.
13. Внесок фізіократів у розвиток фінансової науки.
14. Внесок А. Сміта у розвиток фінансів.
15. Класифікація ризиків та їх страхування.
16. Фінансова наука в Україні.
17. Сучасна світова наукова думка.
18. Суть фінансової системи.
19. Організаційна структура фінансової системи.
20. Органи управління фінансовою системою України.
21. Міністерство фінансів та його функції.
22. Національний банк України та його функції.
23. Державне казначейство та Рахункова палата ВРУ та їх функції.
24. Органи фінансового контролю та їх функції.
25. Сфери та ланки фінансових відносин.
26. Визначення та мета фінансової політики.
27. Фактори впливу на фінансову політику.
28. Завдання і принципи фінансової політики.
29. Форми і методи реалізації фінансової політики.
30. Поняття фінансової безпеки держави та показники, що її характеризують.
31. Роль інфляції та методи її регулювання в системі забезпечення фінансової безпеки.
32. Фінансова криза та принципи її виникнення.
33. Шляхи локалізації фінансової кризи.
34. Суть державних фінансів.
35. Фінансові відносини у сфері державних фінансів.
36. Призначення і соціально-економічна суть бюджету.
37. Суть бюджетного устрою.
38. Розподіл доходів і видатків між ланками бюджетної системи.
39. Зміст і призначення державного бюджету.
40. Джерела доходів Державного бюджету.
41. Фінансові ресурси держави.
42. Державний кредит як специфічна ланка державних фінансів.
43. Джерела погашення позик.
44. Управління державним боргом.
45. Способи коригування позикової політики держави.
46. Обслуговування внутрішнього та зовнішнього боргу України.
47. Основна термінологія, пов'язана з платежем держави.
48. Основні елементи системи оподаткування та їх характеристики.
49. Податкові ставки та їх класифікація.
50. Класифікація податків.
51. Податкова система та вимоги до її побудови.
52. Податкова система України.
53. Функції податків.
54. Оцінка податкової системи України.
55. Основні положення податкової реформи.
56. Склад і структура видатків держбюджету.
57. Доходи та видатки Пенсійного фонду.
58. Роль податків в економічній системі держави.

59. Податкова робота та податкова служба.
60. Цінні папери держави та їх класифікація.
61. Принципи організації державних централізованих фондів соціального страхування.
62. Загальні риси сучасних податкових систем зарубіжних країн.
63. Позабюджетні фонди органів місцевого самоврядування.
64. Фінансове регулювання як підсистема фінансового механізму.
65. Фінансові важелі та їх характеристика.
66. Суть фінансового механізму.
67. Призначення фінансового механізму.
68. Структура фінансового механізму.
69. Форми фінансового забезпечення.

ТЕСТИ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ЗАСВОЄННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТАМИ

1. Об'єктами фінансових відносин є:

- а) прибуток, податки, цінні папери;
- б) валовий суспільний продукт і національний дохід;
- в) грошові доходи;
- г) держава, підприємства, громадяни;
- д) надходження від державних позик.

2. Розподільна функція фінансів виявляється шляхом:

- а) проведення заходів фінансового впливу;
- б) виконання керівних рішень фінансової служби;
- в) розподілу та перерозподілу всіх грошових надходжень;
- г) концентрації фінансових ресурсів.

3. Централізовані фінанси це:

- а) грошові відносини, що опосередковують кругообіг грошових фондів підприємств;
- б) невід'ємна зв'язкова ланка між: утворенням та використанням національного доходу;
- в) інструмент розподілу та перерозподілу валового внутрішнього продукту (ВВП) та національного доходу, засіб контролю за утворенням та використанням фондів грошових коштів;
- г) економічні грошові відносини, які пов'язані з формуванням та використанням фондів грошових коштів держави, що акумулюються в державній бюджетній системі та централізованих грошових фондах уряду.

4. До сфер фінансової системи належать:

- а) фінанси домогосподарств;
- б) міжнародні фінанси;
- в) фінансовий ринок;
- г) фінанси суб'єктів господарювання;
- д) страховий ринок;
- е) державні фінанси.

5. Фінансовий метод – це:

- а) напрям управління рухом фінансових ресурсів;
- б) комерційні відносини, що пов'язані з вимірюванням витрат та результатів, з матеріальним стимулюванням та відповідальністю за ефективне використання грошових фондів;
- в) результат отримання максимальних доходів при мінімальних витратах капіталу в умовах конкурентної боротьби;
- г) засіб впливу фінансових відносин на господарський процес.

6. Непрямі податки:

- а) встановлюються безпосередньо щодо платника;
- б) встановлюються персонально для конкретного платника;
- в) передбачають оподаткування об'єкта за зовнішніми ознаками;
- г) встановлюються в ціні товарів та послуг.

7. Що таке об'єкт оподаткування:

- а) майно, товари, дохід (прибуток) або його частина, обороти з реалізації товарів (робіт, послуг), операції з постачання товарів (робіт, послуг) та інші об'єкти, визначені податковим законодавством, з наявністю яких податкове законодавство пов'язує виникнення у платника податкового обов'язку;
- б) це фізична величина, щодо якої нараховується податок;

- в) це вартісна величина, щодо якої нараховується податок;
- г) це особа, на яку законом покладено обов'язок сплачувати податок;
- д) вірних відповідей немає.

8. Превентивна функція страхування проявляється у:

- а) відшкодуванні збитків страхувальника;
- б) не відшкодуванні збитків страхувальника;
- в) проведенні заходів щодо запобігання збитків страхувальника;
- г) відшкодуванні збитків страхувальника, але не у повному обсязі.

9. Франшиза – це:

- а) збитки страхувальника, що підлягають відшкодуванню;
- б) збитки страхувальника, що не підлягають відшкодуванню;
- в) частина збитків страхувальника, яка навмисне не відшкодовується страховиком;
- г) частина збитків страхувальника, яка не підлягає відшкодуванню згідно договору страхування.

10. Страховик, якому прямий страховик передає частину ризику на страхування:

- а) цедент;
- б) ретроцесіонарій;
- в) цесіонарій;
- г) ретроцедент;

11. Підберіть правильну відповідь.

А. Страховий інтерес	1. Галузь страхування, в якій об'єктом страхових відносин є життя, здоров'я і працездатність людини.
Б. Особисте страхування	2. Фізична або юридична особа, що має дозвіл виступати посередником між страховиком і страхувальником і здійснює посередницьку діяльність на страховій ринку від свого імені.
В. Страховий агент	3. Раптовий вплив на тіло застрахованої особи, що призвів до втрати нею працездатності, травматичного ушкодження, каліцтва або смерті.
Г. Страховий брокер	4. Фізична або юридична особа, яка діє від імені страховика і в межах наданих ним повноважень.
Д. Санація	5. Право страховика на висування у меж фактично сплаченої страхувальником суми відшкодування збитку(претензії) до третьої сторони, яка визнана судовими органами винною у настанні страхової події, з метою отримання від неї компенсації завданої шкоди.
Е. Нещасний випадок	6. Система заходів, до яких вдається держава з метою поліпшення фінансового стану та запобігання банкрутства або підвищення конкурентоспроможності суб'єкта.
Є. Регрес	7. Усвідомлена потреба в захисті майна, доходів, життя, здоров'я, працездатності тощо шляхом страхування.

12. Підберіть правильну відповідь.

Визначення	Поняття та терміни
1. Грошові накопичення і доходи, що створюються в процесі розподілу й перерозподілу ВВП й зосереджуються у відповідних фондах для забезпечення безперервного розширеного відтворення та задоволення інших потреб суспільства.	А. Кредит
	Б. Фінансові ресурси
2. Грошові фонди, що формуються за рахунок фінансових ресурсів та призначені для підготовки умов, що забезпечують задоволення суспільних потреб.	В. Інвестиції
	Г. Ціна
3. Довгострокові вкладення коштів з метою утворення нових та модернізацію діючих підприємств, освоєння новітніх технологій і нової техніки, збільшення виробництва та одержання прибутку.	Д. Прибуток
	Е. Фінанси
4. Грошові кошти, що свідомо вилучаються з господарського обороту і призначені для використання у випадках збоїв у процесах суспільного виробництва.	Є. Фінансові резерви
	Ж. Фонди фінансових ресурсів
5. Економічні відносини, що виникають з приводу формування	З. Фінансова інформація

розподілу та використання централізованих та децентралізованих грошових фондів.	К. Баланс фінансових ресурсів і витрат в державі
---	--

13. Підберіть правильну відповідь.

Податкові категорії	Визначення
А) Платники податку	<p>1. Особа, на яку покладається обов'язок з обчислення, утримання з доходів, що нараховуються (виплачуються, надаються) платнику, та перерахування податків до відповідного бюджету від імені та за рахунок коштів платника податків.</p> <p>2. Конкретні вартісні, фізичні або інші характеристики певного об'єкта оподаткування.</p> <p>3. Розмір податкових нарахувань на (від) одиницю (одиниці) виміру бази оподаткування.</p> <p>4. Фізичні особи (резиденти і нерезиденти України), юридичні особи (резиденти і нерезиденти України) та їх відокремлені підрозділи, які мають, одержують (передають) об'єкти оподаткування або провадять діяльність (операції), що є об'єктом оподаткування, і на яких покладено обов'язок із сплати податків та зборів</p>
Б) База оподаткування	
В) Податкові ставки	
Г) Податковий агент	

14. Суб'єктами фінансових відносин є:

- а) національний дохід і валовий суспільний продукт;
- б) податки, цінні папери, валюта;
- в) держава, підприємства, громадяни;
- г) надходження від державних позик;
- д) грошові доходи.

15. Відмінність між категоріями «фінанси» та «гроші» полягає в:

- а) немає відмінності. Фінанси та гроші – це синоніми;
- б) гроші в ринковій економіці – це загально визнаний абсолютно ліквідний засіб обміну, а фінанси характеризують процес створення й використання фондів грошових коштів;
- в) фінанси використовуються суспільством для накопичення та здійснення інвестицій, а гроші як засіб платежу;
- г) фінанси виконують вартісну функцію (вимірюють масштаб цін), а гроші виконують функцію стимулювання фінансових потоків.

16. Назвіть основні функції фінансів:

- а) фіскальна;
- б) регулююча;
- в) розподільча;
- г) стимулююча;
- д) бюджетна;
- е) контрольна;
- ж) управлінська.

17. Ланка фінансової системи це:

- а) сукупність фондів фінансових ресурсів та взаємозв'язок між ними;
- б) система грошових відносин тієї чи іншої держави;
- в) грошові кошти як елемент економічно-господарського обороту;
- г) виокремлено за певною ознакою частина фінансових відносин.

18. Фінансовий важіль – це:

- а) заохочувальні фонди підприємств, які утворюються з прибутку;
- б) засіб дії фінансового методу;
- в) спеціальні фінансові пільги;
- г) бюджетне фінансування ефективних напрямів розвитку народного господарства;
- д) міра матеріального впливу на винних у порушенні законодавства, угод або діючих правил.

19. Податкова система це:

- а) сукупність податків, зборів та інших платежів до бюджету;
- б) сукупність податків, зборів та інших платежів до бюджету та державних цільових фондів;
- в) сукупність податків і податкових платежів, встановлених державою;
- г) сукупність принципів, форм і методів встановлення та сплати податків і податкових платежів, що забезпечують контроль і відповідальність за порушення податкового законодавства;
- д) сукупність податків, зборів та інших платежів до бюджету та державних цільових фондів, а також принципів, форм і методів їх встановлення, що забезпечують контроль і відповідальність за порушення податкового законодавства.

20. Податок на додану вартість (ПДВ) – це:

- а) основна сучасна форма універсального акцизу, котрий встановлюється щодо знову створеної вартості в даного платника, що включає фонд заробітної плати та прибуток;
- б) універсальний акциз, котрий встановлюється щодо знову створеної вартості в даного платника і у яку не входить фонд заробітної плати;
- в) специфічний акциз, котрий встановлюється щодо знову створеної вартості у платника.

21. Які існують форми страхування?

- а) особисте і майнове;

- б) добровільне і обов'язкове;
- в) матеріальне і фінансове;
- г) зовнішнє і внутрішнє.

22. Попит на страхові послуги залежить від:

- а) кількості катастроф у країні;
- б) купівельної спроможності потенційних страхувальників;
- в) ступеню розвитку страхового законодавства;
- г) потреби населення у страховому захисті.

23. Основною статтею витрат страховика є:

- а) витрати на обслуговування процесу страхування;
- б) витрати на утримання страховика;
- в) виплати страхових сум та страхового відшкодування;
- г) відрахування в централізовані страхові резервні фонди.

24. Підберіть правильну відповідь

<p>А. Страхування від нещасних випадків.</p> <p>Б. Нещасний випадок.</p> <p>В. Інвалідність.</p> <p>Г. Тимчасова втрата працездатності.</p> <p>Д. Вигодонабувач.</p> <p>Е. Колективне страхування від нещасних випадків.</p>	<p>1. Особа, визначена страхувальником для отримання належних сум страхових виплат у разі, якщо страхувальник (застрахований) не буде здатний скористатися ними самостійно.</p> <p>2. Страхування, за якого може укладатися страховий договір за рахунок коштів підприємства, усіх працівників або їх групи.</p> <p>3. Вид особистого страхування, що традиційно здійснюється з метою надання допомоги застрахованим особам у разі тимчасової або постійної втрати працездатності внаслідок впливу раптової, короткочасної, непередбаченої та незалежної від волі застрахованої особи події;</p> <p>4. Соціальна недостатність внаслідок обмеження життєдіяльності людини, яка викликана порушенням здоров'я зі стійким розладом функцій організму, що призводить до необхідності соціального захисту і допомоги.</p> <p>5. Раптова, короткочасна, непередбачена та незалежна від волі застрахованої особи подія, що призвела до травматичного пошкодження, каліцтва або іншого розладу здоров'я людини.</p> <p>6. Немоżliвність продовжувати професійну діяльність або виконувати звичайні обов'язки протягом певного проміжку часу.</p>
--	---

25. Вкажіть класифікаційні характеристики груп податків

Класифікаційні характеристики	Податки
<p>А) За характером оподаткування.</p> <p>Б) За економічним змістом.</p> <p>В) За джерелами сплати.</p> <p>Г) Залежновід органу, який стягує та розпоряджається податками.</p> <p>Д.) За порядком формування і використання.</p>	<p>1. Податки на майно, доходи, споживання.</p> <p>2. Загальнодержавні та місцеві.</p> <p>3. Прямі і непрямі.</p> <p>4. Загальні та спеціальні.</p> <p>5. Що сплачуються з доходу і що включаються у витрати виробництва.</p>

26. Правильно/неправильно

Визначте, правильні (п) чи неправильні (н) твердження.

1. Фінанси – економічний інструмент розподілу та перерозподілу ВВП і НД.
2. Сугність фінансів полягає в їх функціях.
3. На сучасному етапі розвитку фінансів відбувається поступове зростання їх ролі на макрорівні і зниження значення – на макрорівні.
4. Однією з ознак фінансів є рівноправність держави та інших суб'єктів фінансових відносин.
5. Спочатку термін *financia* означав податкові надходження в бюджет.
6. Матеріальна основа фінансів – гроші.
7. Фінанси не є історичною категорією.
8. Суспільне призначення фінансів виявляється у формуванні та використанні грошових фондів держави за допомогою особливих форм руху вартості.
9. Фінанси і гроші мають ідентичний зміст.
10. Фінанси і гроші мають ідентичні функції.
11. За хронологією першою виникла бюджетна ланка фінансової системи.
12. Нерозвинені форми фінансів мали продуктивний характер.

13. Фінанси – вираження розподільної сфери економічних відносин.
 14. Регулярне надходження коштів у бюджет досягається шляхом створення фіскального апарату.
 15. Структура витрат державного бюджету практично не змінювалася протягом багатьох століть.
 16. Всі фінансові відносини є грошовими, але не всі грошові відносини є фінансовими.
 17. Фінанси – це сукупність грошових відносин, що виникають у процесі створення валового внутрішнього продукту.
 18. Фінанси виконують функцію загального еквівалента – товару, який визначає вартість інших товарів, робіт і послуг.
 19. Історичний розвиток фінансів відбувається виключно в економічному напрямі та залежить лише від рівня економічного розвитку держави.
 20. Матеріальними носіями фінансових відносин є фінансові ресурси.

27. До кожного терміну підберіть визначення.

	термін		визначення
1	Первинний ринок цінних паперів	А	Похідні фінансові інструменти, вартість яких змінюється при зміні процентної ставки, валютного курсу або іншої базисної змінної.
2	Дериватив	Б	Ринок, де виконуються операції випуску в обіг цінних паперів
3	Портфель цінних паперів	В	Цінні папери, згруповані для обліку за їх типом і призначенням
4	Котирування	Г	Організаційна форма ринку на якому здійснюється торгівля цінними паперами.
5	Фондова біржа	Д	Визначення ринкового курсу цінного паперу

28. Що належить до ринку капіталів?

- а) фондовий та валютний;
 б) ринок грошей та довгострокових банківських кредитів;
 в) обліковий, валютний та міжбанківський ринок;
 г) ринок цінних паперів та ринок середньострокових і довгострокових банківських кредитів.

29. До дольових фінансових інструментів належать:

- а) акції, облігації, чеки, векселі;
 б) акції, інвестиційні сертифікати, опціони, облігації;
 в) державні та корпоративні облігації, векселі, чеки;
 г) первинні фінансові інструменти та деривативи;
 д) акції, паї, інвестиційні сертифікати.

30. До кожного терміну підберіть визначення.

	Термін		Визначення
1	Цінний папір	А	Акція з нефіксованим дивідендом, розмір якого визначається загальними зборами акціонерів після сплати фіксованого відсотка власникам інших акцій.
2	Акція	Б	Цінний папір, що приносить дохід у вигляді відсотка.
3	Акція проста	В	Бланк цінного паперу, що видається його власнику і містить реквізити та назву виду цінного паперу і засвідчує право власності на цінний папір.
4	Акція привілейована	Г	Грошовий документ, що свідчить про надання позики, або придбання власником права на частину майна
5	Облігація	Д	Цінний папір, що засвідчує участь у статутному капіталі акціонерного товариства
6	Сертифікат	Е	Акція, дивіденди якої фіксуються у вигляді твердого відсотка, виплачуваного в першочерговому порядку, незалежно від розміру

			прибутку компанії
--	--	--	-------------------

9. Методи навчання

При викладанні дисципліни передбачено застосування традиційних, активних та інтерактивних методів навчання:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- самостійна робота з підручниками та періодичними виданнями;
- опрацювання законодавчих та нормативних матеріалів;
- робота зі словником термінів з курсу «Фінанси»;
- опрацювання тестів для самостійного вивчення та самоконтролю;
- підготовка рефератів та їх презентація;
- складання комплексного (або тематичного) фінансового кросворду;
- робота в конкурентних групах;
- рольові ігри;
- розв'язання кейсів;
- запрошення на заняття представників різних сфер фінансів;
- обговорення художніх творів щодо фінансових проблем із запрошенням практиків - успішних фінансистів;
- підготовка і захист курсової роботи.

10. Форми контролю

Поточний контроль - опитування, модульний контроль, виконання роботи в конкурентних групах, виконання ролей у рольових іграх, фінансовий диктант; **рубіжний контроль**- у вигляді модульного контролю за засвоєнням понятійного апарату, теоретичних питань і тестів, робота в Moodle; **підсумковий контроль** у формі іспиту.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл.1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 26.04.2023 р. протокол №10)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни **R_{дис}** (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації **R_{ат}** (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи **R_{нр}** (до 70 бал): **R_{дис} = R_{нр} + 0,3R_{ат}**.

12. Навчально-методичне забезпечення

1. Електронний курс з дисципліни «Фінанси» для підготовки фахівців ОС «Бакалавр». URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1826>

2. Шевченко Н.Ю. Фінанси. Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Фінанси» для студентів денної форми навчання освітнього ступеня «Бакалавр» із спеціальності 071 «Облік і оподаткування». К.: ТОВ «Прінтеко». 2023. 80 с.

13. Рекомендовані джерела інформації

1. Терещенко Т. Є., Заволока Л. О., Пономарьова О. Б. Страхування (у схемах, таблицях, коментарях : навч. посібник. Д.: Університет митної справи та фінансів. 2020. 221 с.
2. Фінансовий механізм діяльності аграрних суб'єктів господарювання: підручник за редакцією д.е.н., проф. Н.М. Давиденко. К.: Вид-во ЦП «Компрінт». 2016. 318 с.
3. Фінансове забезпечення аграрного сектору: вітчизняний та зарубіжний досвід : монографія за ред. Н. М. Давиденко. К. : НУБіП України. 2017. 456 с.
4. Фінанси у схемах і таблицях: навч. посіб. для студ. першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за заг. ред. В. П. Горина. Т.: Вектор. 2017. 181 с.
5. Фінанси: Навчальний посібник: експрес курс за заг. ред. Волохової І. С. Х.: Видавництво «ПромАрт». 2018. 262 с
6. Фінанси підприємств: навчальний посібник за заг. ред. Н. С. Ситник. Л.: ЛНУ імені Івана Франка. 2020. 402 с.
7. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури. 2018. 292 с.
8. Каламбет С.В., Іванов С.В., Півняк Ю.В. Фінанси підприємств. Практикум: Навч. посіб. Дніпропетровськ: ДНІПРО. 2020. 240 с.
9. Курило О.Б., Бондаренко Л.П., Вівчар О.П., Чубка О.М. Фінанси підприємств. Підручник. К.: Видавничий дім «Кондор». 2020. 340 с.
10. Любенко Н.М. Фінанси підприємств: навч. посібник. К.: Центр учбової літератури. 2019. 262 с.
11. Сокурєнко В.В., Швець Д.В., Бортник С. М., Ткаченко С.О. Фінанси підприємств: підручник. Харків. нац. ун-т внутр. справ. 2-ге вид., допов. та перероб. Х.: ХНУВС. 2022. 292 с.
12. Стойко О.Я., Дема Д.І. Фінанси: підручник. К.: Алерта. 2017. 406 с.
13. Теорія фінансів: підручник за ред. проф. В. М. Федосова, С.І. Юрія. К.: Центр учбової літератури. 2011. 576 с.
14. Ковальчук Н.О., Гаватюк Л.С., Єрмійчук Н.І. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Ч.: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича. 2019. 336 с.
15. Фінанси: підручник за ред. С. І. Юрія, В. М. Федосова. 2-ге вид. перероб. і доповн. К.: Знання. 2012. 687 с.
16. Фінанси: курс для фінансистів. Підручник за ред. П. Ю. Буряка, О. Б. Жихор К.: Знання. 2010. 528 с.
17. Ярошевич Н.Б. Фінанси: навчальний посібник. Л.: Видавництво «Простір-М». 2018. 298 с.
18. Говорушко Т.А. Фінанси для фінансистів: підручник. К.: Центр учбової літератури. 2013. 612 с.
19. Давиденко Н. М., Данилевська-Жугунісова О.Є. Фінанси: підручник. К.: ТОВ ЦП Компрінт. 2014. 544 с.
20. Романенко О. Р. Фінанси: підручник для ВНЗ. К.: Центр учбової літератури. 2016. 310 с.
21. Конституція України: №254к/96ВР Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0>.
22. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?user=a&find=1&typ=21>

23. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
24. Податковий кодекс України: Закон від 02.12.2010 №2755-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 15-16, № 17
25. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування від 09.07.03 р. № 1058-15 (зі змінами і доповненнями): Закон України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1058-15>
26. Про місцеве самоврядування в Україні від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР: Закон України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=280%2F97-%E2%F0>
27. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність від 21.12.2017 № 2258-VIII: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2258-19>
28. Про банки і банківську діяльність від 07.12.2000 р., № 2121-III: Закон України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
29. Про господарські товариства» від 19.09.1991 р., № 1576- XII: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1576-12>
30. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні від 30.10.1996 № 448/96-ВР: Закон України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-вр>
31. Про Національний банк України від 20.05.1999 р. №679- XIV: Закон України. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14-13
32. Про страхування від 07.03.1996 № 85/96-ВР: Закон України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр>
33. Про цінні папери і фондовий ринок № 3480-IV: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3480-15>
34. Про Державний бюджет України на 2023 рік № 2710-IX: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2710-20#Text>
35. Про Державну фіскальну службу України: Постанова КМ України від 21.05.2014 р. № 236. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF#Text>
36. Про Положення про Державну казначейську службу України»: Постанова КМ України від 15.04.2015 р. № 215. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215-2015-%D0%BF#Text>.
37. Про зовнішньоекономічну діяльність 959-XII: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/959-12>.
38. Офіційний сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>.
39. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>.
Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: <http://www.treasury.gov.ua>
40. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
41. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua/
42. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: www.mf.gov.ua/
43. Офіційний сайт НБУ. URL: <https://bank.gov.ua>
44. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>.